

REPUBLIKA SRPSKA
Agencija za osiguranje Republike Srpske
Banja Luka

Bana Milosavljevića 8/II
e-mail:kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
tel/faks: +387 51 228-910, 228-920



REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka

St. Bana Milosavljevića 8/II
e-mail:kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

IZVJEŠTAJ
o radu Agencije za osiguranje Republike Srpske
za period od 01.01.2017. do 31.12.2017. godine

Broj: UO-11/18
Datum: 13.06.2018. godine

Banja Luka, jun 2018. godine

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ	4
1. AGENCIJA ZA OSIGURANJE REPUBLIKE SRPSKE.....	6
1.1. Misija, vizija i ciljevi	6
1.2. Nadležnosti Agencije.....	7
1.3. Organi upravljanja i organizaciona struktura	9
1.3.1. Organi upravljanja.....	9
1.3.2. Organizaciona struktura	10
1.4. Zakonodavni okvir.....	12
2. REGULATORNE I NADZORNE AKTIVNOSTI AGENCIJE	13
2.1. Regulatorne aktivnosti	13
2.2. Nadzorne aktivnosti i licenciranje	16
2.2.1. Izdavanje dozvola za rad i izdavanje drugih odobrenja	16
2.2.2. Nadzorne aktivnosti.....	20
2.2.2.1. Kontinuirani nadzor	20
2.2.2.2. Redovne i vanredne kontrole	25
2.2.2.3. Mjere nadzora.....	27
3. AKTIVNOSTI U VEZI SA ZAŠTITOM POTROŠAČA U OSIGURANJU.....	30
3.1. Ombudsman u osiguranju	30
3.1.1. Aktivnosti u vezi sa prigovorima/zahtjevima za vansudsko rješavanje sporova iz osiguranja	31
3.1.2. Edukacija potrošača korisnika usluga osiguranja.....	32
3.1.3. Druge aktivnosti Ombudsmana u osiguranju od značaja za korisnike usluga osiguranja	32
4. UNAPREĐENJE RADA I SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA	33
4.1. Unapređenje supervizorskih praksi	33
4.2. Unapređenje tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti – aktivnosti u vezi sa postepenim uvođenjem sistema slobodnog određivanja cijena/premija.....	33
4.3. Informacioni sistem Agencije.....	35
4.4. Saradnja sa drugim institucijama.....	36
4.4.1. Saradnja sa domaćim institucijama	36
4.4.2. Saradnja sa inostranim institucijama	38
4.5. Edukacija i povećavanje javne svijesti o značaju osiguranja	39

Tabele

Tabela 1: Struktura zaposlenih prema nivou obrazovanja	10
Tabela 2: Specijalistička i stručna znanja zaposlenih	11
Tabela 3: Pregled izdatih dozvola i brisanja iz registra učesnika na tržištu osiguranja u periodu 01.01. do 31.12.2017. godine	18
Tabela 4: Saglasnosti, dozvole, upisi promjena podataka u registrima kod Agencije, mišljenja i potvrde, u periodu od 01.01. do 31.12. 2017. godini	19
Tabela 5: Pregled propisanih izvještaja koji se dostavljaju Agenciji.....	21
Tabela 6: Informacije/mišljenja iz kontinuiranog nadzora u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godini.....	23
Tabela 7: Izrečene mjere nadzora, izdati prekršajni nalozi i podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka, u periodu od 01.01. do 31.12. 2017. godine	28
Tabela 8: Struktura prigovora/zahtjeva za vansudsko rješavanje sporova po vrstama osiguranja	31
Tabela 9: Pregled rješavanja Ombudsmana po prigovorima/zahtjevima za vansudsko rješavanje spora i drugim pisanim podnescima.....	32

UVODNA RIJEČ

U ovom izvještaju daje se pregled aktivnosti koje je Agencija za osiguranje Republike Srpske (u daljem tekstu: Agencija) provodila u 2017. godini, u skladu sa svojim zakonskim nadležnostima.

Agencija je osnovana zakonom, kao samostalni i nezavisni regulatorno - nadzorni organ koji djeluje u cilju zaštite prava i interesa osiguranika, trećih oštećenih lica, korisnika osiguranja i članova dobrovoljnih penzijskih fondova, te opšteg unapređenja tržišta osiguranja. Agencija za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini Republike Srpske.

Regulatorne aktivnosti Agencije zasnivale su se na donošenju novih i unapređenju postojećih podzakonskih propisa, te učešću predstavnika Agencije u izradi nacrtu/prijedloga zakona koji regulišu oblast osiguranja.

U ovom izvještajnom periodu izdata je i dozvola za rad prvom društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom u Republici Srpskoj, te dozvola da ovo društvo organizuje i upravlja dobrovoljnim penzijskim fondom.

Agencija je obavljala kontinuirani nadzor praćenjem stanja i trendova na tržištu osiguranja, izvršenja naloženih mjera, načina rada i finansijskog položaja svih učesnika na tržištu osiguranja, kroz analizu finansijskih, aktuarskih, statističkih, nadzornih i drugih izvještaja.

Pored obavljanja kontinuiranog nadzora, pokrenuto je 25 on-site i 19 off-site kontrola. Kontrole su obavljane prema standardizovanim supervizorskim metodologijama, koje se redovno revidiraju i usklađuju sa stečenim iskustvima u praksi i međunarodnim standardima supervizije osiguranja. Na osnovu sprovedenih kontrola, Agencija je nalagala različite nadzorne mjere, te izdavala prekršajne naloge i podnosila zahtjeve za pokretanje prekršajnih postupaka.

U okviru nadzornih aktivnosti, poseban značaj je dat kontrolama postupanja društava za osiguranje i filijala društava za osiguranje iz FBiH prilikom zaključivanja ugovora obaveznog osiguranja od autodogovornosti. U tu svrhu izdate su i Smjernice za postupanje društava za osiguranje koja posluju na tržištu osiguranja Republike Srpske prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila.

Pored nadzornih aktivnosti, koje su indirektno usmjerene na zaštitu potrošača u osiguranju, Agencija se zaštitom potrošača bavila i u direktnoj komunikaciji sa potrošačima preko stručnih službi Agencije i Ombudsmana u osiguranju. U cilju povećavanja javne svijesti o ulozi i značaju osiguranja imovine, te davanja savjeta potrošačima u osiguranju, izdat je Informator: „Zaštita imovine kroz osiguranje“, koji je distribuiran putem dnevnih novina i objavljen na internet stranici Agencije.

Takođe, Agencija je u saradnji sa spoljnim partnerom pokrenula aktivnosti sprovođenja edukativnog programa za građane Republike Srpske, iz oblasti osiguranja, u svrhu promocije značaja i potrebe osiguranja kod stanovništva u Republici Srpskoj.

Značajan segment djelovanja Agencije predstavljaju i edukacije učesnika na tržištu osiguranja. U tu svrhu održani su seminari iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, seminar na temu: „Baze podataka osiguranja autoodgovornosti u funkciji priprema za liberalizaciju“, te radionica o formiranju tablica smrtnosti koje se koriste u životnom osiguranju. Organizovana je i edukacija i ispitni rok za polaganje stručnog ispita, potrebnog za dobijanje ovlašćenja za obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju. U izvještajnom periodu izvršena je digitalizacija i filmovanje dokumentarne građe nastale radom Agencije.

Ostvarena je saradnja sa brojnim različitim institucijama u Republici Srpskoj, BiH i inostranstvu, a posebno u okviru Komiteta za koordinaciju finansijskog sektora Republike Srpske i CESEE inicijative (Central Eastern and South-Eastern European Insurance Supervision Initiative), te kroz aktivnosti izvještavanja u vezi provođenja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i BiH.

Direktor,
Slaven Dujaković

1. AGENCIJA ZA OSIGURANJE REPUBLIKE SRPSKE

Agencija je osnovana 2006. godine Zakonom o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10 i 47/17).

Agencija je samostalna neprofitna institucija Republike Srpske, koja za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini Republike Srpske. Sjedište Agencije je u Banjoj Luci.

1.1. Misija, vizija i ciljevi

Misija Agencije je provođenje efikasne regulacije i nadzora sektora osiguranja, odnosno:

- osiguranja (društva za osiguranje, zastupnici i brokeri¹ u osiguranju) i
- dobrovoljnog penzijskog osiguranja (društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i dobrovoljni penzijski fondovi),

s ciljem zaštite i obezbjeđenja povjerenja osiguranika, trećih lica, korisnika osiguranja i članova dobrovoljnih penzijskih fondova, uz stvaranje uslova za stabilno i transparentno funkcionisanje tržišta osiguranja u Republici Srpskoj.

Vizija je kontinuirani razvoj Agencije, kao nezavisnog i modernog regulatora i nadzornog tijela, u skladu sa najboljom praksom i međunarodnim standardima u ovoj oblasti.

Agencija usklađuje pravila poslovanja i rada učesnika na tržištu osiguranja (društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj, filijale društava za osiguranje iz FBiH, zastupnici i brokeri u osiguranju, društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i Zaštitni fond Republike Srpske), kao i pravila i principe nadzora sa međunarodno prihvaćenim standardima nadzora u osiguranju. Agencija vrši nadzor i preduzima mjere potrebne da se obezbijedi zakonitost rada i poslovanja učesnika na tržištu osiguranja.

U saradnji sa učesnicima na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj, Agencija preduzima aktivnosti u cilju podizanja svijesti o potrebi stalnog unapređivanja poslovanja i povećavanja nivoa usklađenosti sa standardima i propisima u osiguranju.

Djelovanjem Agencije na ovim osnovama stvaraju se pretpostavke da se u Republici Srpskoj izgradi stabilno, uređeno i efikasno tržište osiguranja, koje korisnicima obezbjeđuje usluge osiguranja, na kvalitetan, pouzdan i transparentan način.

Osnovni principi na kojima se zasniva funkcionisanje Agencije su:

- ekonomičan i efikasan pristup regulaciji i nadzoru,
- objektivni i nepristrasni pristup u provođenju nadzora,
- standardizacija nadzornih procedura i

¹ Prema Zakonu o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 47/17), posredovanje u osiguranju obavljaju brokeri u osiguranja (fizička lica i brokerska društva u osiguranju).

- transparentnost u obavljanju aktivnosti.

Strateški ciljevi Agencije su:

- izgradnja kompetentnosti u nadzoru i otvorenost ka konstruktivnoj interakciji sa svim zainteresovanim stranama,
- stimulisanje konkurentskog okruženja i pomoć u razvoju samoregulacije učesnika na tržištu osiguranja,
- regulacija i nadzor zasnovani na riziku - postepeno unapređivanje pristupa nadzoru pomjeranjem fokusa, sa naknadne kontrole zakonitosti poslovanja, na nadzor koji se bazira na procjeni rizika u poslovanju nadziranih lica i na upravljanju tim rizicima,
- održavanje aktivne pozicije u BiH, primjena EU i drugih međunarodnih standarda,
- povećanje povjerenja javnosti u usluge i proizvode tržišta osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja,
- izgrađivanje efektivne politike u oblasti razvoja i upotrebe ljudskih resursa,
- optimizacija procesa, procedura i razvoja u vezi sa upotrebom informacionih tehnologija.

1.2. Nadležnosti Agencije

U skladu s pravnim okvirom, nadležnosti Agencije mogu se grupisati na regulatorne, nadzorne, te zaštita i edukacija potrošača u osiguranju.

Agencija u okviru svojih regulatornih nadležnosti:

- donosi podzakonske propise (pravilnike, odluke, naredbe, uputstva i smjernice),
- analizira postojeću podzakonsku regulativu, sa aspekta promjena zakonskog okvira i tržišnih okolnosti,
- pokreće inicijative za promjenu zakona iz oblasti osiguranja, dobrovoljnog penzijskog osiguranja i zakona iz drugih oblasti koji su od značaja za očuvanje stabilnosti i razvoj sektora osiguranja,
- učestvuje u izradi transpozicionih i korelacionih tabela u odnosu na direktive EU iz oblasti osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja, u saradnji sa drugim nadležnim organima i
- vrši samoprocjenu usklađenosti domaće regulative sa Osnovnim principima osiguranja (ICP), izdatim od Međunarodne asocijacije supervizora u osiguranju (IAIS).

Nadzorne nadležnosti Agencije su:

- nadzor ispunjenosti uslova za izdavanje dozvole za rad društvima za osiguranje i društvima za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, te nadzor nad organizovanjem i upravljanjem dobrovoljnim penzijskim fondom/vima,

- nadzor ispunjenosti uslova za ovlašćenje i upis u registar zastupnika i brokera u osiguranju, uključujući i organizaciju stručnih ispita za obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju,
- nadzor ispunjenosti uslova za izdavanje ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova i upis u registar ovlašćenih aktuara,
- nadzor ispunjenosti uslova za izdavanje raznih odobrenja/saglasnosti učesnicima na tržištu osiguranja,
- kontinuirani nadzor (pravni, finansijsko - računovodstveni i aktuarski) učesnika na tržištu osiguranja, na osnovu analize izvještaja i druge dokumentacije koju učesnici na tržištu osiguranja dostavljaju Agenciji,
- redovne i vanredne kontrole učesnika na tržištu osiguranja,
- nadzor nad poslovanjem Zaštitnog fonda Republike Srpske,
- vođenje propisanih registara društava za osiguranje, zastupnika i brokera u osiguranju, ovlašćenih aktuara, društava za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i dobrovoljnih penzijskih fondova,
- razmjena informacija iz oblasti nadzora sa drugim regulatorima finansijskog tržišta u Republici Srpskoj i Federaciji BiH,
- saradnja i razmjena informacija sa institucijama supervizije osiguranja iz zemalja EU, putem koledža supervizora, a u cilju provođenja nadzornih aktivnosti društava za osiguranje koja posluju u okviru grupacija osiguravača i
- razvoj Informacionog sistema Agencije s ciljem efikasnijeg provođenja nadzornih aktivnosti.

Nadležnosti Agencije vezane za zaštitu i edukaciju potrošača u osiguranju su:

- kontinuirani nadzor nad postojanjem i primjenom internih procedura u društvima za osiguranje za prodaju osiguranja (zaključivanje ugovora), te za rješavanje odštetnih zahtjeva i zahtjeva za isplatu osiguranih suma i suma osiguranja,
- podsticaj jačanju povjerenja javnosti u usluge osiguranja (putem Ombudsmana, edukacijom, preventivnim djelovanjem i drugim potrebnim mjerama),
- podizanje javne svijesti o koristima i potrebama za osiguranjem, kao i rizicima pokrivenim osiguranjem,
- edukacija različitih kategorija potrošača na tržištu osiguranja,
- informisanje nadležnih organa i javnosti o radu Agencije i stanju na tržištu osiguranja i
- saradnja i koordinacija rada sa drugim nadzornim organima finansijskog sektora, radi očuvanja njegove efikasnosti, stabilnosti i obezbjeđenja zaštite prava svih korisnika finansijskih usluga, u skladu sa Zakonom o komitetu za koordinaciju nadzora

finansijskog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 49/09).

U svrhu efikasnog ispunjavanja svojih zakonskih nadležnosti, Agencija kontinuirano provodi i aktivnosti unapređenja rada, saradnje sa drugim institucijama i edukacije učesnika na tržištu osiguranja.

1.3. Organi upravljanja i organizaciona struktura

1.3.1. Organi upravljanja

U skladu sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje, organi upravljanja i rukovođenja Agencije su Upravni odbor i direktor.

Upravni odbor se sastoji od predsjednika i četiri člana, koje na prijedlog Vlade Republike Srpske imenuje i razrješava Narodna skupština Republike Srpske. Odlukama Narodne skupštine Republike Srpske, od 18.10.2017. godine, imenovana su tri člana Upravnog odbora Agencije: Goran Račić (predsjednik Upravnog odbora), dr Ranko Mijić i dr Boško Mekinjić, te su se ponovo stekli uslovi za usvajanje podzakonskih propisa i donošenje drugih odluka iz nadležnosti Upravnog odbora. Pored novoimenovanih članova, u toku čitavog izvještajnog perioda, članovi Upravnog odbora su i dr Darko Radić i dr Nikola Vojvodić.²

Direktora Agencije, na prijedlog Vlade Republike Srpske, imenuje Narodna skupština Republike Srpske.

Direktor Agencije vodi poslovanje Agencije, zastupa i predstavlja Agenciju, odgovoran je za zakonit rad i poslovanje, organizuje aktivnosti Agencije i obavlja druge poslove, koji su zakonskim okvirom i Statutom stavljeni u nadležnost direktora.

² Izveštaj o radu Agencije za period 01.01. do 31.12.2016. godine i Izveštaj o radu Agencije za period 01.01.do 30.06.2017. godine, pored ostalog, sadrže informacije o tada aktuelnom statusu Upravnog odbora.

1.3.2. Organizaciona struktura

Organizaciona struktura Agencije daje se u nastavku.



Ilustracija br.1: Organizaciona struktura Agencije

Organizacionu strukturu čine:

- Kabinet direktora,
- Sekretarijat,
- Sektor za finansijsko-računovodstveni nadzor,
- Sektor za aktuarski nadzor,
- Sektor za licenciranje i pravni nadzor,
- Sektor za statistiku, razvoj i saradnju i
- Ombudsman u osiguranju.

U Agenciji je na dan 31.12.2017. godine bilo zaposleno 32 radnika, od čega je 29 zaposlenih ili oko 91% sa visokom stručnom spremom iz oblasti ekonomije, prava i elektrotehnike.

U narednim tabelama daje se struktura zaposlenih u Agenciji:

Tabela 1: Struktura zaposlenih prema nivou obrazovanja

R.B.	Nivo obrazovanja	Profesionalni naziv	Broj zaposlenih
1.	SSS	Ekonomski, administrativni i tehničar elektronike	3
2.	VSS	dipl.ekonomista	15
		dipl.pravnik	8
		dipl.inž.el.tehnike	1
Ukupno:			24
3.	Master/magistar	ekonomske nauke	5
UKUPNO:			32

Izvor: Agencija

Tabela 2: Specijalistička i stručna znanja zaposlenih

R.B.	Specijalistička i stručna znanja	Broj zaposlenih
1.	Ovlašćeni aktuar	4
2.	Ovlašćeni procjenjivač	5
3.	Ovlašćeni revizor	2
4.	Ovlašćeni interni revizor	5
5.	Ovlašćeni računovođa	4
6.	Pravosudni ispit	1

Izvor: Agencija

Etičkim pravilima i Pravilnikom o poslovnoj tajni detaljno su utvrđene sve obaveze, ograničenja i odgovornosti predsjednika i članova Upravnog odbora, direktora, kao i svih zaposlenih u Agenciji, a s ciljem transparentnog rada i postizanja većeg stepena povjerenja na tržištu osiguranja u Republici Srpskoj.

U skladu sa Planom edukativnih aktivnosti za 2017. godinu, Agencija je nastavila sa jačanjem stručnih i profesionalnih kapaciteta. Zaposleni u Agenciji učestvovali su na domaćim i međunarodnim seminarima i simpozijumima na aktuelne teme iz oblasti:

- razvoja i nadzora osiguranja
 - globalno iskustvo mikro osiguravanja,
 - značaj osiguranja za upravljanje rizicima od prirodnih katastrofa sa posebnim aspektom na poplave,
 - primjena Solventnosti II na djelatnost osiguranja,
 - novi izazovi za tržišta osiguranja motornih vozila,
 - globalna supervizija osiguranja,
 - budućnost (re)osiguranja,
 - izazovi i praksa u nadzoru osiguranja;
- aktuarstva
 - savjeti za razvoj aktuarske profesije u zemljama evroazije i srednjeg istoka;
- prava osiguranja
 - međunarodni CMR/SDR protokol i osiguranje od odgovornosti prevoznika za robu prilikom transporta;
- finansija
 - praktična primjena novog međunarodnog okvira djelovanja interne revizije (IPPF) i revizija informacionih tehnologija,
 - primjena Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9 - Finansijski instrumenti,

- primjena Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 17 - Ugovori o osiguranju,
- trendovi u internoj reviziji i računovodstvu,
- sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma;
- funcionisanja javne uprave
 - javne nabavke,
 - primjena zakona o radu i inspeksijski nadzor u primjeni Zakona o zaštiti na radu u Republici Srpskoj.

1.4. Zakonodavni okvir

Pravni okvir, kojim je uređen pravni status, nadležnosti i djelokrug rada Agencije, predstavljaju sljedeći zakoni:

- Zakon o društvima za osiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10 i 47/17),
- Zakon o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 47/17),
- Zakon o obaveznim osiguranjima u saobraćaju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 82/15),
- Zakon o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 13/09) i
- Zakon o komitetu za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 49/09).

Pored zakonskog okvira, Agencija donosi i podzakonske propise koji obezbjeđuju efikasnu primjenu zakona iz oblasti osiguranja.

Zakoni i podzakonski akti kojima je uređen sektor osiguranja, dostupni su na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba).

2. REGULATORNE I NADZORNE AKTIVNOSTI AGENCIJE

2.1. Regulatorne aktivnosti

Regulatorne aktivnosti Agencije imaju za cilj očuvanje stabilnosti i razvoj sektora osiguranja u Republici Srpskoj, a odvijale su se kroz:

- donošenje novih podzakonskih propisa i unapređenje postojećih podzakonskih propisa iz oblasti osiguranja i dobrovoljnog penzijskog osiguranja, nakon izvršene analize međusobne usaglašenosti i usaglašenosti sa dostignutim nivoom razvoja sektora osiguranja i
- učešće predstavnika Agencije u izradi nacрта/prijedloga zakona koji regulišu oblast osiguranja.

U tom smislu, u izvještajnom periodu, doneseni su sljedeći podzakonski akti:

- Odluka o plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske u 2018. godini („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 111/17),
- Odluka o broju glasova članova Skupštine Zašitnog fonda Republike Srpske za 2018. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 111/17),
- Pravilnik o utvrđivanju vrijednosti imovine, obračunu neto vrijednosti imovine i utvrđivanju vrijednosti obračunske jedinice dobrovoljnog penzijskog fonda („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 113/17),
- Pravilnik o dostavljanju izvještaja, obavještenja i drugih podataka zastupnika u osiguranju i posrednika u osiguranju i reosiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 113/17),
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o obliku i sadržaju nadzornih i statističkih izvještaja društava za osiguranje i reosiguranje („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 113/17),
- Odluka o izmjeni Odluke o obliku i sadržaju nadzornih i statističkih izvještaja Zašitnog fonda Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 113/17) i
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o minimalnom sadržaju baza podataka za obavezna osiguranja u saobraćaju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 3/18).

Takođe, u izvještajnom periodu donesena je Odluka o imenovanju Ombudsmana u osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 111/17), kojom je imenovana Ljiljana Sokolić, diplomirani pravnik, za Ombudsmana u osiguranju Republike Srpske.

U nastavku je dat pregled sadržaja podzakonskih akata, donesenih u ovom izvještajnom periodu.

Odlukom o plaćanju doprinosa Zaštitnom fondu Republike Srpske u 2018. godini je propisan način utvrđivanja i obračuna doprinosa, te rokovi uplate doprinosa članova Zašitnog fonda Republike Srpske u 2018. godini.

Ukupan i pojedinačan broj glasova članova Skupštine Zaštitnog fonda Republike Srpske za 2018. godinu, utvrđen na bazi obračunatih i uplaćenih doprinosa svih članova Zaštitnog fonda Republike Srpske za prethodnu godinu, propisan je Odlukom o broju glasova članova Skupštine Zaštitnog fonda Republike Srpske za 2018. godinu.

Agencija je Pravilnikom o utvrđivanju vrijednosti imovine, obračunu neto vrijednosti imovine i utvrđivanju vrijednosti obračunske jedinice dobrovoljnog penzijskog fonda regulisala:

- način i učestalost obračuna vrijednosti imovine dobrovoljnog penzijskog fonda, te način i učestalost obračuna neto vrijednosti imovine fonda,
- utvrđivanje početne vrijednosti obračunske jedinice za sve dobrovoljne penzijske fondove, izračunavanja i objavljivanja podataka o obračunskoj jedinici, kao i način i učestalost procjene imovine, te
- učestalost, način i standardizovanu formu izvještavanja kastodi banke.

Pravilnikom o dostavljanju izvještaja, obavještenja i drugih podataka zastupnika u osiguranju i posrednika u osiguranju i reosiguranju propisan je oblik, sadržaj, način i rokovi dostavljanja Agenciji izvještaja i drugih podataka, u skladu sa Zakonom o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju.

U Pravilniku o obliku i sadržaju nadzornih i statističkih izvještaja društava za osiguranje i reosiguranje preuzet je sadržaj obrazaca za izradu finansijskih izvještaja društava za osiguranje i reosiguranje, koji je propisalo Ministarstvo finansija Republike Srpske u podzakonskom aktu donesenom na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Cilj preuzimanja sadržaja ovih obrazaca je bio da društva za osiguranje i reosiguranje i kvartalno, elektronskim putem, izvještavaju Agenciju o finansijskom položaju i uspješnosti poslovanja na istim obrascima na kojima se i zvanično prezentuju finansijski izvještaji društava za osiguranje i reosiguranje.

Odlukom o obliku i sadržaju nadzornih i statističkih izvještaja Zaštitnog fonda Republike Srpske preuzet je sadržaj obrazaca za izradu finansijskih izvještaja, koji je propisalo Ministarstvo finansija Republike Srpske u podzakonskom aktu donesenom na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Cilj preuzimanja sadržaja ovih obrazaca je bio da Zaštitni fond Republike Srpske i kvartalno, elektronskim putem, izvještava Agenciju o finansijskom položaju i uspješnosti poslovanja na istim obrascima na kojima se i zvanično prezentuju finansijski izvještaji Zaštitnog fonda Republike Srpske. Pored navedenog, izvršeno je usklađivanje obrasca Izvještaja o naplati doprinosa, sa Zakonom o obaveznim osiguranjima u saobraćaju, u smislu odvajanja doprinosa iz kojih se finansira Fond za naknadu šteta od članarine iz koje se finansiraju troškovi poslovanja Zaštitnog fonda Republike Srpske.

U Pravilniku o izmjenama i dopunama Pravilnika o minimalnom sadržaju baza podataka za obavezna osiguranja u saobraćaju izvršene su korekcije prethodno propisanog minimalnog sadržaja baza podataka, zbog utvrđenog nedostatka određenih podataka, u smislu njihovog kvaliteta s obzirom na dostupne načine prikupljanja istih.

Pored navedenog, u skladu sa Pravilnikom o uslovima za obavljanje poslova i djelatnosti posredovanja u osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 10/11), direktor Agencije je donio:

- Odluku o obliku i sadržaju obrazaca zahtjeva koji se podnose u skladu sa Pravilnikom o uslovima za obavljanje poslova i djelatnosti posredovanja u osiguranju.

Ovom odlukom je propisan oblik i sadržaj obrazaca zahtjeva koji se podnose za:

- izdavanje ovlaštenja za zastupanje i za posredovanje u osiguranju (za fizička lica zastupnike i brokere u osiguranju),
- izdavanje dozvola za obavljanje djelatnosti zastupanja u osiguranju: društvu za zastupanje u osiguranju, banci, mikro kreditnom društvu, Preduzeću za poštanski saobraćaj Republike Srpske „Pošte Srpske“ a.d. Banja Luka i preduzetniku (preduzetničkoj radnji) i
- dozvole za obavljanje djelatnosti posredovanja u osiguranju brokerskom društvu u osiguranju.

U svrhu uređenja tržišnog ponašanja prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju od autoodgovornosti, direktor Agencije je izdao:

- Smjernice za postupanje društava za osiguranje koja posluju na tržištu osiguranja Republike Srpske prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila.

Ovim smjernicama Agencija je:

- skrenula pažnju društvima za osiguranje i filijalama društava za osiguranje iz FBiH koje posluju na tržištu Republike Srpske na uočenu lošu praksu prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila,
- upozorila da se takva praksa treba obustaviti, te
- ukazala društvima za osiguranje o posljedicama nastavka ovakve prakse.

Nakon izdavanja ovih smjernica (24.10.2017. godine), Agencija je intenzivirala aktivnosti nadzora postupanja društava za osiguranje i filijala društava za osiguranje iz FBiH prilikom zaključivanja ugovora obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, u smislu poštivanja odnosnih propisa.

Agencija je putem svojih predstavnika, u izvještajnom periodu, učestvovala u izradi prijedloga Zakona o zastupanju u osiguranju i posredovanju u osiguranju i reosiguranju i nacrtu/prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o društvima za osiguranje.

Svi doneseni podzakonski akti Agencije dostupni su na internet stranici Agencije.

Agencija, na internet stranici, objavljuje i nacрте podzakonskih akata, radi provođenja javne rasprave, a kako bi svi učesnici na tržištu osiguranja imali mogućnost da dostave svoje pisane komentare, mišljenja i/ili sugestije.

2.2. Nadzorne aktivnosti i licenciranje

2.2.1. Izdavanje dozvola za rad i izdavanje drugih odobrenja

U periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine, Agencija je, u skladu sa zakonskim ovlašćenjima, razmatrala i rješavala podnesene zahtjeve za izdavanje:

- dozvole za rad društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom,
- dozvole za organizovanje i upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom,
- dozvole za rad i upis u registar zastupnika u osiguranju: fizičkih lica, samostalnih preduzetnika za zastupanje u osiguranju i pravnih lica, te brisanje iz registra zastupnika,
- dozvole za rad i upis u registar brokera u osiguranju fizičkih i pravnih lica i brisanje iz registra brokera u osiguranju,
- ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova i upis u registar ovlašćenih aktuara,
- saglasnosti za izbor društva za reosiguranje sa sjedištem izvan BiH za zaključivanje ugovora o reosiguranju,
- saglasnosti za izbor nezavisnog revizora društva za osiguranje,
- saglasnosti za sticanje kvalifikovanog udjela u društvu za osiguranje,
- saglasnosti društvu za osiguranje za emisiju akcija,
- saglasnosti u vezi ulaganja sredstava društva za osiguranje,
- saglasnosti za imenovanje lica na značajnom položaju u društvu za osiguranje,
- saglasnosti na izmjene pravne forme društva za zastupanje u osiguranju,
- saglasnosti za lica koja će obavljati poslove investicionih menadžera u dobrovoljnom penzijskom fondu,
- saglasnosti za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom,
- saglasnosti na prospekt i skraćeni prospekt dobrovoljnog penzijskog fonda,
- saglasnosti na statut dobrovoljnog penzijskog fonda,
- saglasnosti na promjene statuta dobrovoljnog penzijskog fonda,
- saglasnosti na ugovor o članstvu u dobrovoljnom penzijskom fondu,
- saglasnosti društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom na ugovor sa kastodi bankom,
- saglasnosti na interne akte za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, te
- zahtjeva za upis organizacionog dijela društva za osiguranje u Registar društava za osiguranje kod Agencije.

Pored toga, Agencija je vršila upise promjena podataka u registrima, davala mišljenja u vezi s primjenom propisa iz osiguranja, te izdavala izvode iz registara Agencije i potvrde/dokumente sa traženim podacima za potrebe učešća društava za osiguranje u postupcima javnih nabavki i u druge svrhe.

U vezi sa izdavanjem dozvola za rad i brisanja iz registara, koje Agencija vodi u skladu sa zakonom, vođeno je 199 postupaka, a čija struktura je data u *Tabeli 3*.

U skladu sa zakonskim ovlašćenjima Agencija je, u izvještajnom periodu, razmatrala 66 zahtjeva za izdavanje saglasnosti i odobrenja učesnicima na tržištu osiguranju, izvršila 50 upisa promjena podataka u registrima, te izdala 61 mišljenje (tumačenja) u vezi sa primjenom propisa iz osiguranja i 115 potvrda/dokumenata/izvoda iz registra za potrebe učešća društava za osiguranje u postupcima javnih nabavki i u druge svrhe, a što je predstavljeno u *Tabeli 4*.

Tabela 3: Pregled izdatih dozvola i brisanja iz registra učesnika na tržištu osiguranja u periodu 01.01. do 31.12.2017. godine

R.B.	Opis	Broj	Subjekt/Napomena	Stanje na dan 31.12.2017. godine
1.	Izdavanje dozvole za rad društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Izdavanje dozvole za organizovanje i upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom	1 društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom 1 dobrovoljni penzijski fond	Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka	1 društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom 1 dobrovoljni penzijski fond
2.	Izdavanje dozvola, upis i brisanje iz registra zastupnika i brokera u osiguranju	75 zastupnika upisano u Registar zastupnika - fizička lica 36 zastupnika brisano iz Registra zastupnika – fizička lica 6 preduzetničkih radnji upisano u Registar zastupnika 8 preduzetničkih radnji brisano iz Registra zastupnika	<i>Aktuelni podaci o zastupnicima dostupni na internet stranici Agencije</i>	203 zastupnika - fizička lica ³ od čega je 31 preduzetničke radnje
		2 društva za zastupanje iz Republike Srpske upisana u Registar 1 društvo za zastupanje iz Republike Srpske brisano iz Registra 1 filijala društva za zastupanje iz FBiH brisana iz Registra	UniCredit Bank a.d.Banja Luka „SICHER AGENT“d.o.o. Banja Luka „SAFE INVEST“d.o.o. Banja Luka „WVP“ d.o.o. Sarajevo	13 društava za zastupanje iz Republike Srpske 4 filijale društava za zastupanje iz FBiH
		12 brokera u osiguranju upisano u Registar brokera –fizička lica 52 brokera u osiguranju brisana iz Registra brokera – fizička lica 1 brokersko društvo (organizacioni dio banke za brokerske poslove u osiguranju) iz Republike Srpske brisano iz Registra	<i>Aktuelni podaci o brokerima dostupni na internet stranici Agencije</i> UniCredit Bank a.d.Banja Luka	103 brokera - fizička lica 5 brokerskih društava iz Republike Srpske
3.	Izdavanje ovlašćenja za obavljanje aktuarskih poslova i upis u Registar ovlašćenih aktuara	3 ovlašćena aktuara	<i>Aktuelni podaci o ovlašćenim aktuarima dostupna na internet stranici Agencije</i>	36 aktuara

Izvor: Baza podataka Agencije

³ Broj registrovanih zastupnika upisanih u Registar zastupnika – fizička lica obuhvata i broj zastupnika registrovanih kao preduzetnička radnja za zastupanje u osiguranju.

Tabela 4: Saglasnosti, dozvole, upisi promjena podataka u registrima kod Agencije, mišljenja i potvrde, u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine

R.B.	Opis	Broj
1.	Saglasnost na izbor društva za reosiguranje sa sjedištem izvan BiH za zaključivanje ugovora o reosiguranju	11 zahtjeva (pozitivno riješeni)
2.	Saglasnost za izbor nezavisnog revizora društva za osiguranje	15 zahtjeva (pozitivno riješeni)
3.	Saglasnost za sticanje kvalifikovanog udjela u društvu za osiguranje	2 zahtjeva (pozitivno riješeni)
4.	Saglasnost društvu za osiguranje za emisiju akcija:	
	povećanje osnovnog kapitala	1 društvo za osiguranje iz RS (ukupna vrijednost emisije iznosi 500.000 KM)
	smanjenje osnovnog kapitala radi pokrića gubitka	1 društvo za osiguranje iz RS (ukupna vrijednost emisije iznosi 11.179.500 KM)
	istovremeno povećanje i smanjenje osnovnog kapitala	1 društvo za osiguranje iz RS (ukupna vrijednost emisije iznosi 1.200.000 KM povećanje, ukupna vrijednost emisije iznosi 4.400.000 KM smanjenje)
5.	Saglasnost u skladu sa Pravilnikom o ulaganju sredstava društava za osiguranje	6 zahtjeva (pozitivno riješeni)
6.	Saglasnost za imenovanje lica na značajnom položaju u društvu za osiguranje	17 zahtjeva (16 pozitivno riješeni, 1 postupak obustavljen)
7.	Upis organizacionog dijela društva za osiguranje u Registar društava za osiguranje kod Agencije	2 zahtjeva (pozitivno riješeni)
8.	Saglasnost na izmjene pravne forme društva za zastupanje u osiguranju	1 zahtjev (pozitivno riješen)
9.	Saglasnost za lica koja će obavljati poslove investicionih menadžera u dobrovoljnom penzijskom fondu	1 zahtjev (pozitivno riješen)
10.	Saglasnost za sticanje kvalifikovanog učešća u društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom	2 zahtjeva (pozitivno riješeni)
11.	Saglasnost na prospekt i skraćeni prospekt dobrovoljnog penzijskog fonda	1 zahtjev (pozitivno riješen)
12.	Saglasnost na statut dobrovoljnog penzijskog fonda	1 zahtjev (pozitivno riješen)
13.	Saglasnost na promjene statuta dobrovoljnog penzijskog fonda	1 zahtjev (pozitivno riješen)
14.	Saglasnost na ugovor o članstvu u dobrovoljnom penzijskom fondu	1 zahtjev (pozitivno riješen)
15.	Saglasnost društvu za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom na ugovor sa kastodi bankom	1 zahtjev (pozitivno riješen)
16.	Saglasnost na interne akte za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom	1 zahtjev (pozitivno riješen)
17.	Upis promjena u registre kod Agencije	50 upisa
18.	Mišljenja (tumačenja) u vezi sa primjenom propisa iz osiguranja	61 mišljenja
19.	Potvrde/dokumenti/izvodi iz registra za potrebe učešća društava za osiguranje u postupcima javnih nabavki i u druge svrhe	115 potvrda/dokumenata/izvoda iz registra

Izvor: Baza podataka Agencije

2.2.2. Nadzorne aktivnosti

Nadzorne aktivnosti Agencije, u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine, zasnivale su se na kontinuiranom nadzoru, redovnim i vanrednim kontrolama poslovanja učesnika na tržištu osiguranja. Na osnovu ovih aktivnosti Agencija je nalagala različite nadzorne mjere u skladu sa propisima.

2.2.2.1. Kontinuirani nadzor

Aktivnosti kontinuiranog nadzora, u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine, obavljane su praćenjem stanja i trendova na tržištu osiguranja, izvršenja naloženih mjera, načina rada i finansijskog položaja svih učesnika na tržištu osiguranja, i to kroz analizu finansijskih, aktuarskih, statističkih, nadzornih i drugih izvještaja, koje isti sastavljaju i dostavljaju Agenciji. Pregled izvještaja koji se koriste u kontinuiranom nadzoru prikazan je u *Tabeli 5*.

Na osnovu podataka iz dostavljenih izvještaja (*Tabela 5*), sačinjen je veći broj informacija i mišljenja, datih u *Tabeli 6*, u kojima su izvršene:

- analize pojedinih segmenata poslovanja učesnika na tržištu osiguranja i
- identifikacija osnovnih rizika u poslovanju pojedinih učesnika na tržištu osiguranja.

Navedene informacije i izvještaji sadrže i prijedloge za dalje nadzorne aktivnosti i mjere Agencije.

Tabela 5: Pregled propisanih izvještaja koji se dostavljaju Agenciji⁴

R.B.	Izveštaj	Period dostavljanja izvještaja	Subjekt
1.	<ul style="list-style-type: none"> - Obrazac NIF-DPF – Izvještaj o obračunu neto vrijednosti imovine fonda i vrijednosti obračunske jedinice fonda, - Obrazac NVIF-DPF – Izvještaj o utvrđenoj neispravnosti vrednovanja neto imovine, - Obrazac NNIF-DPF – Izvještaj o utvrđenoj neispravnosti obračuna neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice, - Obrazac NSU-DPF – Izvještaj o neusaglašenosti strukture ulaganja imovine fonda 	Dnevno	Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom
2.	<ul style="list-style-type: none"> - Obrazac „P-D“/„P-R“/„P-F“ - Izvještaj o premiji osiguranja, - Obrazac „Š-D“/„Š-R“/„Š-F“ - Izvještaj o štetama, - Obrazac „LIKVI-D“/„LIKVI-R“ - Izvještaj o pokazateljima likvidnosti, - Obrazac „TGM-D“/„TGM-R“ - Izvještaj o mjesečnim tokovima gotovine, - Obrazac „D-ZF“ -Izvještaj o naplaćenim doprinosima, - Obrazac „Š-ZF“ -Izvještaj o odštetnim zahtjevima, - Obrazac „R-ZF“ – Izvještaj o naplati regresa 	Mjesečno	Društva za osiguranje , Društva za reosiguranje, Filijale društava iz FBiH, Zaštitni fond Republike Srpske
3.	<ul style="list-style-type: none"> - Obrazac „BS-D“/„BS-R“/„BS-ZF“ - Bilans stanja, - Obrazac „BU-D“/„BU-R“/„BU-ZF“ - Bilans uspjeha, - Obrazac „TG-D“/„TG-R“/„TG-ZF“ - Bilans tokova gotovine, - Obrazac „PK-D“/„PK-R“/„PK-ZF“ - Izvještaj o promjenama na kapitalu, - Obrazac „Aneks-ZF“ - Aneks – dodatni računovodstveni izvještaj, - Obrazac „TSO-D“ - Izvještaj o troškovima sprovođenja osiguranja, - Obrazac „TPL-D“ - Izvještaj o transakcijama sa povezanim licima, - Obrazac „TP-D“ - Izvještaj o troškovima pribave i razgraničenim troškovima pribave, - Obrazac „TU-D“ - Izvještaj o troškovima uprave, - Obrasci „MS-Ž“ i „MS-NŽ“ – Izvještaji o margini solventnosti, - Obrasci „K-NŽ“, „K-Ž“/„K-R“ - Izvještaji o kapitalu i ispunjavanju zahtjeva adekvatnosti kapitala, - Obrazac „K-OS1“ – Izvještaj o kvalifikovanom udjelu u kapitalu ili glasačim pravima drugih finansijskih institucija, - Obrasci „K-OS2“ – Izvještaj o ulaganju u podređene dužničke instrumente i ostala ulaganja u druge finansijske institucije, - Obrasci „K-OS3“ - Izvještaj o nelikvidnim sredstvima, - Obrasci „US1“, „US2“, „US3“ – Izvještaji o ulaganju sredstava za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda, - Obrazac „AUS“ - Analitika ulaganja sredstava, - Obrazac „RTP“ – Obračun razgraničenih troškova pribave osiguranja, 	Tromjesečno	Društva za osiguranje, Društva za reosiguranje, Zaštitni fond Republike Srpske

⁴ U navedenim izvještajima oznake imaju sljedeća značenja: D – društva za osiguranje, F- filijale društva za osiguranje iz FBiH, R – društva za reosiguranje, ZF – Zaštitni fond, ZPO – zastupnici i posrednici (brokери) u osiguranju, DPF- društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom, Ž – životna osiguranja, NŽ – neživotna osiguranja

R.B.	Izveštaj	Period dostavljanja izvještaja	Subjekt
	<ul style="list-style-type: none"> - Obrazac „RTP-TR“ – Razgraničeni troškovi pribave osiguranja koji se priznaju kao pokriće tehničkih rezervi neživotnih osiguranja, - Obrazac „POT-D“ - Izvještaj o starosnoj strukturu datih avansa, potraživanja i plasmana, - Obrazac „IVPOT-D“- Izvještaj o promjenama ispravke vrijednosti datih avansa, potraživanja i plasmana, - Obrazac „ODG-ZF“ – Izvještaj o ostalim dobicima i gubicima. 		
4.	<ul style="list-style-type: none"> - Obrazac „P1-D“/„P1-R“ - Izvještaj o premiji osiguranja i mjerodavnoj premiji u samopridržaju, - Obrazac „PŽ1-D“/„PŽ1-F“ - Analitički izvještaj o premiji životnih osiguranja I, - Obrazac „PŽ2-D“ /„PŽ2-F“ - Analitički izvještaj o premiji životnih osiguranja II, - Obrazac „P-AO-D“/„P-AO-F“ - Izvještaj o premiji osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, - Obrazac „KP-D“/„KP-F“ - Izvještaj o obračunatoj premiji i naknadama po prodajnim kanalima, - Obrazac „OŠI-D“/„OŠI-F“ - Izvještaj o premiji i štetama za osiguranje od ostalih šteta na imovini, - Obrazac „Š1-D“/„Š1-R“ - Izvještaj o štetama i mjerodavnim štetama u samopridržaju, - Obrazac „Š-AO-D“/„Š-AO-F“ - Izvještaj o štetama osiguranja od odgovornosti za motorna vozila, - Obrazac „RŠ-D“/„RŠ-R“ - Izvještaj o strukturi bruto rezervi za štete, - Obrazac „MR-D“/„MR-R“ - Izvještaj o matematičkoj rezervi, - Obrazac „RUD-D“/„RUD-R“ - Izvještaj o rezervi za učešće u dobiti, - Obrazac „PRŽ-D“/„PRŽ-F“ - Izvještaj o promjenama kod životnih osiguranja, - Obrazac „RP-D“ - Izvještaj o regresnim potraživanjima, - Obrazac „TRNŽ-D“/„TRNŽ-R“ - Izvještaj o neto tehničkom rezultatu za neživotna osiguranja, - Obrazac „TRŽ-D“/„TRŽ-R“ - Izvještaj o neto tehničkom rezultatu za životna osiguranja, - Obrazac „KS-D“/„KS-R“/„KS-F“/„KS-ZF“ - Izvještaj o kvalifikacionoj strukturi i broju zaposlenih, - Obrazac ZPO-D“ – Izvještaj o korišćenju usluga zastupnika/posrednika (brokera) u osiguranju, - Obrasci „OPP-ZPO“, „PK-ZPO“, „PZ-ZPO“ i „PR-ZPO“ – Izvještaji zastupnika i posrednika (brokera) u osiguranju i reosiguranju. 	Polugodišnje/ godišnje	Društva za osiguranje, Društva za reosiguranje, Filijale društava iz FBiH, Zaštitni fond Republike Srpske Zastupnici i brokери u osiguranju
5.	<ul style="list-style-type: none"> - Obrazac „IBNR-LŠ-D“ - Izvještaj o riješenim štetama - Run-off trougao za IBNR, - Obrazac „IBNR-IŠ-D“ - Izvještaj o isplaćenim štetama - Run-off trougao za IBNR, - Obrazac „IBNR-RŠ-D“ - Izvještaj o rezervama za nastale prijavljene štete - Run-off trougao za IBNR, - Obrazac „IBNRB-RŠ-D“ - Izvještaj o prijavljenim štetama - Run-off trougao za IBNR, - Izvještaj nezavisnog revizora o obavljenoj reviziji finansijskih i drugih izvještaja društava za osiguranje, - Mišljenje ovlašćenog aktuara na finansijske izvještaje društava za osiguranje, - Poslovni plan (godišnji i srednjoročni), - Godišnji izvještaj o poslovanju. 	Godišnje	Društva za osiguranje, Društva za reosiguranje, Zaštitni fond Republike Srpske

Izvor: Baza podataka Agencije

Tabela 6: Informacije/mišljenja iz kontinuiranog nadzora u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine

R. B.	Opis	Nadzirani subjekt
1.	Informacija o dostavljenim mišljenjima ovlašćenih aktuara na finansijske izvještaje i godišnji obračun, politiku saosiguranja i reosiguranja i na ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda	sva društva za osiguranje iz RS
2.	Informacija o kapitalu i ispunjavanju zahtjeva adekvatnosti kapitala društava za osiguranje na dan 31.12.2016, 31.03.2017, 30.06.2017. i 30.09.2017. godine	sva društva za osiguranje iz RS
3.	Informacija o obračunu i ulaganju sredstava za pokriće tehničkih rezervi na dan 31.12.2016, 31.03.2017, 30.06.2017. i 30.09.2017. godine	sva društva za osiguranje iz RS
4.	Informacija o problemima iz nadzora - oblici vantarifnog popusta	sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava iz FBiH
5.	Informacija o utvrđenim i otklonjenim nepravilnosti u vezi sa ulaganjem sredstava za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda, te adekvatnošću kapitala na dan 31.12.2016. godine	6 društava za osiguranje iz RS
6.	Informacija o izvršenju Plana mjera za obezbjeđenje adekvatnosti kapitala i sredstava za potpuno pokriće tehničkih rezervi na dan 31.12.2016. godine	1 društvo za osiguranje iz RS
7.	Informacija u vezi sa iskazanim gubitkom, ulaganjem sredstava za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda, te adekvatnošću kapitala na dan 31.12.2016. i 31.03.2017. godine	1 društvo za osiguranje iz RS
8.	Informacija o prijavi ponašanja društva za osiguranje na tržištu osiguranja	1 društvo za osiguranje iz RS
9.	Informacija o odlukama Upravnog odbora društva za osiguranje	1 društvo za osiguranje iz RS
10.	Informacija o stanju u društvu za osiguranje nakon vanredne uprave	1 društvo za osiguranje iz RS
11.	Informacija u vezi sa dostavljenim izmjenama i dopunama Statuta	1 društvo za osiguranje iz RS
12.	Informacija u vezi sa ulaganjem sredstava za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda na dan 31.03.2017. godine	1 društvo za osiguranje iz RS
13.	Informacija o postupanju prema rješenju Agencije	1 filijala društva iz FBiH
14.	Informacija o raspolaganju sredstvima društva za osiguranje preko transakcionog računa	1 društvo za osiguranje iz RS
15.	Mišljenje na izbor ovlašćenog revizora	14 društava za osiguranje iz RS (15 mišljenja)
16.	Mišljenje na emisiju akcija	3 društva za osiguranje iz RS
17.	Mišljenje na program rada za izbor direktora	1 društvo za osiguranje iz RS (2 mišljenja)
18.	Mišljenje na plan poslovanja	4 društva za zastupanje 2 brokerska društva
19.	Informacija u vezi likvidnosti društva za osiguranje u periodu 01.01. do 31.07.2017. godine	1 društvo za osiguranje iz RS
20.	Informacija o poslovanju društva za osiguranje u periodu 01.01.-30.09.2017. godine	1 društvo za osiguranje iz RS

R. B.	Opis	Nadzirani subjekt
21.	Informacija o poslovanju društava u posebnom statusu za period 01.01- 30.06.2017. godine	5 društava za osiguranje iz RS
22.	Informacija o plaćanju 1% premije osiguranja od AO za realizaciju projekata bezbjednosti saobraćaja od 14.10.2015. do 30.06.2017. godine	sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava iz FBiH, koje obavljaju poslove osiguranja AO
23.	Informacija o izvršenju naloženih mjera po rješenjima u vezi plaćanja 1% premije osiguranja od AO za realizaciju projekata bezbjednosti saobraćaja	sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava iz FBiH, koje obavljaju poslove osiguranja AO
24.	Informacija o izvršenoj analizi revizorskih izvještaja društava za osiguranje za 2016. godinu	sva društva za osiguranje iz RS
25.	Informacija o izvršenoj kontroli dostavljenih polugodišnjih finansijskih izvještaja za period 01.01. do 30.06.2017. godine i e-formi na dan 30.06.2017. godine	sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava iz FBiH
26.	Informacija o kapitalu, vrstama osiguranja za koje su društva za osiguranje dobila dozvolu, te podatke o obračunatoj premiji po vrstama osiguranja za period od 01.01. do 31.07.2017. godine	5 društava za osiguranje iz RS
27.	Informacija o poslovanju društava za osiguranje u periodu 01.01. do 30.06.2017. godine	9 društava za osiguranje iz RS
28.	Informacija o dostavljenim podacima o ugovorima koji su u postupku javnih nabavki usluga osiguranja zaključeni sa filijalama društava za osiguranje iz FBiH u Republici Srpskoj	sve filijale društava iz FBiH
29.	Informacija o licima na značajnom položaju u društvima za osiguranje	sva društva za osiguranje iz RS
30.	Informacija o otkupu i pripisu dobiti po polisama životnog osiguranja	1 filijala društva iz FBiH
31.	Informacija o usklađenosti baza podataka obaveznih osiguranja u saobraćaju sa propisima	sva društva za osiguranje iz RS i filijale društava iz FBiH, koje obavljaju poslove osiguranja AO

Izvor: Baza podataka Agencije

2.2.2.2.Redovne i vanredne kontrole

Redovne i vanredne kontrole obavljane su off-site (u prostorijama Agencije na osnovu dostavljenih dokumenata) i on-site (u prostorijama učesnika na tržištu osiguranja). Kontrole se provode prema standardizovanim supervizorskim metodologijama, koje se redovno revidiraju i usklađuju sa stečenim iskustvima u praksi i međunarodnim standardima supervizije osiguranja.

U izvještajnom periodu pokrenute su 44 kontrole, a završeno je i 6 kontrola koje su pokrenute krajem prethodnog izvještajnog perioda. Analitički pregled kontrola, prema načinu obavljanja i prema vrstama učesnika na tržištu osiguranja dat je u nastavku.

a) On-site kontrole društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijala društava za osiguranje iz FBiH

U skladu sa Planom redovnih kontrola za 2017. godinu, Agencija je pokrenula 9 redovnih on-site kontrola društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijala društava za osiguranje iz FBiH i to kod:

- 5 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i
- 4 filijale društava za osiguranje iz FBiH.

Redovne kontrole su bile usmjerene na provjeru:

- izvršenja mjera iz prethodnih kontrola,
- obračuna margine solventnosti, kapitala i adekvatnosti kapitala,
- obračuna rezervi za štete,
- ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i 50% minimalnog garantnog fonda,
- politike reosiguranja,
- procesa i ažurnosti rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva i zahtjeva za isplatu osiguranih suma,
- finansijskog i računovodstvenog aspekta poslovanja (transakcije sa povezanim licima, likvidnost, procjene bilansnih i vanbilansnih pozicija sa aspekta primjene podzakonskog propisa Agencije, visine i pokrivenosti troškova sprovođenja osiguranja i dr),
- primjene Pravilnika o pravilima osnivanja i poslovanja filijala društava za osiguranje u međuentitetskom poslovanju,
- rada organa upravljanja,
- organizacije prodaje osiguranja i primjene tarifa i uslova osiguranja kod zaključivanja ugovora o osiguranju,
- ugovora o zastupanju i posredovanju u osiguranju,
- proceduralnog usklađivanja poslovanja sa zakonskim propisima,
- podataka koji su predmet upisa u registre koji se vode kod Agencije,
- poštivanja propisanih pravila izvještavanja i obavještavanja Agencije,

- vođenja evidencija o polisama osiguranja i drugih internih evidencija,
- akata poslovne politike,
- primjene zakonskih i podzakonskih propisa, internih akata i procedura u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranjem terorističkih aktivnosti,
- obezbjeđenosti pretpostavki na prikupljanju, obradi i čuvanju podataka u skladu sa Pravilnikom o minimalnom sadržaju baza podataka za obavezna osiguranja u saobraćaju,
- primjene Pravilnika o postupanju društava za osiguranje u vezi sa pritužbama,
- sistema interne revizije,
- obračuna neto i bruto premija za proizvode životnog osiguranja,
- obračuna matematičke rezerve, sa posebnim obračunima: čiste matematičke rezerve, rezerve za prenosne premije životnih osiguranja, rezerve za učešće u dobiti,
- obračuna otkupnih i redukovanih vrijednosti kod ugovora o životnom osiguranju i dr.

Agencija je na osnovu prethodno identifikovanih rizika u okviru aktivnosti kontinuiranog nadzora, obavila i 12 vanrednih on-site kontrola i to kod:

- 1 filijale društva za osiguranje iz FBiH - predmet kontrole je provođenje mjera naloženih ranijim rješenjem Agencije,
- 7 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i 4 filijale društava za osiguranje iz FBiH - predmet kontrole je bio primjena Odluke o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, br: 94/15), uključujući aspekt obračuna i naplate premije osiguranja i troškova u vezi sa ugovaranjem osiguranja autoodgovornosti i primjena člana 22. i 23. Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju, u vezi sa obradom i isplatom odštetnih zahtjeva iz osnova autoodgovornosti.

U ovom izvještajnom periodu, završene su i 4 redovne on-site kontrole društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijala društava za osiguranje iz FBiH, koje su pokrenute u 2016. godini.

b) On-site kontrole zastupnika i brokera u osiguranju

U skladu sa Planom redovnih kontrola za 2017. godinu, Agencija je pokrenula i 3 redovne on-site kontrole zastupnika i brokera u osiguranju i to kod:

- 1 brokerskog društva u osiguranju i
- 2 društva za zastupanje u osiguranju.

Redovne kontrole zastupnika i brokera u osiguranju su bile usmjerene na provjeru:

- podataka koji su predmet upisa u registre koji se vode kod Agencije,
- proceduralnog usklađivanja poslovanja sa zakonskim propisima,
- ugovora o zastupanju i posredovanju u osiguranju,

- finansijskog i računovodstvenog aspekta poslovanja,
- primjene zakonskih i podzakonskih propisa, internih akata i procedura u vezi sa sprečavanjem pranja novca i finansiranjem terorističkih aktivnosti i dr.

Pored redovnih on-site kontrola, Agencija je obavila i 1 vanrednu on-site kontrolu neovlašćenog obavljanja djelatnosti zastupanja u osiguranju, odnosno posredovanja u osiguranju na stanici za tehnički pregled.

U ovom izvještajnom periodu, završene su i 2 redovne kontrole, koje su pokrenute u 2016. godini.

v) Off-site kontrole

Pored on-site kontrola, Agencija je obavila i 19 vanrednih off-site kontrola društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijala društava za osiguranje iz FBiH i to kod:

- 10 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i 8 filijala društava za osiguranje iz FBiH - predmet kontrole je usklađenost baza podataka sa Pravilnikom o minimalnom sadržaju baza podataka za obavezna osiguranja u saobraćaju („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 59/16) i Uputstvom o obliku i načinu formatiranja baza podataka za obavezna osiguranja u saobraćaju (http://www.azors.rs.ba/azors/pod_akti/),
- 1 društva za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj - predmet kontrole je dostavljanje Agenciji i primjena uslova i tarifa društva u 2017. godini.

U skladu sa zakonskim ovlašćenjima, Agencija kontinuirano prati primjenu propisa o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti i sprovodi nadzorne aktivnosti. Agencija je, u izvještajnom periodu, u okviru provođenja redovnih kontrola, izvršila i provjeru primjene propisa o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti kod šest obveznika.

U izvještajnom periodu, u skladu sa preporukama FATF-a i Moneyval-a, radi ispunjenja obaveza iz Akcionog plana Bosne i Hercegovine za otklanjanje nedostataka u borbi protiv pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, izvršene su dopune zakonskih propisa iz oblasti osiguranja sa odredbama kojim se uređuje pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti na društva za osiguranje i brokere i zastupnike u osiguranju, koji obavljaju djelatnost životnog osiguranja. Na ovaj način dodatno su ojačana ovlašćenja Agencije u pogledu izricanja mjera iz nadzora, prekršajnih i drugih sankcija prema društvima za osiguranje, brokerima i zastupnicima u osiguranju, u slučaju nepoštivanja propisa o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti.

Na osnovu kontinuiranog nadzora, te on-site i off-site kontrola izrečen je veći broj različitih nadzornih mjera.

2.2.2.3. Mjere nadzora

U narednoj tabeli dat je sumarni prikaz izrečenih mjera nadzora, izdatih prekršajnih naloga i podnesenih zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka u 2017. godini.

Tabela 7: Izrečene mjere nadzora, izdati prekršajni nalozi i podneseni zahtjevi za pokretanje prekršajnog postupka, u periodu od 01.01. do 31.12. 2017. godine

R. B.	Vrsta mjere	Učesnik na tržištu
1.	Nalog za otklanjanje nezakonitosti/nepravilnosti	
	Usklađivanje ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi sa podzakonskim aktima u određenom roku	4 društva za osiguranje iz RS
	Donošenje plana mjera za obezbjeđivanje adekvatnosti kapitala	1 društvo za osiguranje iz RS
	Zabrana finansijskih transakcija sa određenim pravnim licima	4 društva za osiguranje iz RS
	Poštivanje propisa koji regulišu pravila izvještavanja i obavještavanja	2 društva za osiguranje iz RS 2 filijale iz FBiH
	Nalog za dostavljanje finansijskih i dodatnih izvještaja	3 društva za osiguranje iz RS 2 filijale iz FBiH
	Nalog za procjenu i ispravku bilansnih i vanbilansnih pozicija	2 društva za osiguranje iz RS
	Uspostavljanje aplikacija informacionog sistema u skladu sa propisima	1 društvo za osiguranje iz RS
	Uređenje procesa rješavanja odštetnih zahtjeva	2 društva za osiguranje iz RS 4 filijale iz FBiH
	Isplata obaveza po osnovu odštetnih zahtjeva u propisanom roku	1 društvo za osiguranje iz RS
	Usklađivanje poslovanja sa propisima koji regulišu zastupanje i posredovanje u osiguranju	1 filijala iz FBiH
	Poštivanje uslova i tarifa obaveznog osiguranja od autoodgovornosti	2 društva za osiguranje iz RS 3 filijale iz FBiH
	Poštivanje usvojenih akata poslovne politike	3 društva za osiguranje iz RS 4 filijale iz FBiH
	Nalog za ispravku akata društva za osiguranje	1 društvo za osiguranje iz RS
	Druge mjere u vezi sa rezervisanjem odštetnih zahtjeva	1 društvo za osiguranje iz RS
	Imenovanje lica zaduženog sa saradnju sa Ombudsmanom	1 društvo za osiguranje iz RS
	Nalog u vezi prikupljanja, čuvanja i formatiranja baza podataka za obavezna osiguranja u saobraćaju	10 društava za osiguranje iz RS 8 filijala iz FBiH
	Nalog za uplatu dospjelog doprinosa za realizaciju projekata bezbjednosti saobraćaja, na račun javnih prihoda, te dostavljanje Agenciji dokaza o izvršenoj uplati	5 društava za osiguranje iz RS 2 filijale iz FBiH
Ostali nalozi (upoznavanje upravnog odbora društva sa zapisnikom Agencije, imenovanje zamjenika ovlašćenog lica, obračun doprinosa na ime preventive, formiranje određenih evidencija u skladu sa propisima, vršenje transakcija putem računa, obustava izdavanja polisa bez naplaćivanja premije, knjiženja u skladu sa propisima iz oblasti računovodstva, dostavljanje obavještenja o sazivanju sjednice Skupštine akcionara, obračun rezervacija za nastale neprijavljene štete, usklađivanje izvještaja sa knjigovodstvenim evidencijama, plaćanje dospjelih obaveza prema Zaštitnom fondu RS, vođenje i formatiranje baze podataka za obavezna osiguranja u saobraćaju, razgraničavanje troškova sprovođenja osiguranja u skladu sa propisima, obezbjeđivanje evidencije i dokumenata iz poslovanja filijale društva iz FBiH, zabrana zaključivanja ugovora sa neregistrovanim zastupnicima i brokerima u osiguranju, primjena politike saosiguranja i reosiguranja, predugovorno informisanje osiguranika)	4 društva za osiguranje iz RS (16 naloga) 5 filijala iz FBiH (7 naloga) 2 društva za zastupanje (2 naloga)	
2.	Prekršajni nalozi (prema društvu i direktoru)	
	Nepoštivanje zakonskih rokova u vezi rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva	1 društvo za osiguranje iz RS 1 filijala iz FBiH

R. B.	Vrsta mjere	Učesnik na tržištu
	Nepoštivanje propisa o uslovima i premijskom sistemu za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	1 društvo za osiguranje iz RS
	Nepostupanje u skladu sa propisima koji regulišu zastupanje i posredovanje u osiguranju	1 filijala iz FBiH
	Neizvršavanje obaveza prema Zaštitnom fondu Republike Srpske (član 55.stav 3. i 4. Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju)	1 filijala iz FBiH
	Nepoštivanje odredbi Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju u pogledu zaključivanja ugovora o obaveznom osiguranju (član 10.stav 1)	3 društva za osiguranje iz RS
	Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	
	Nepoštivanje propisa o uslovima i premijskom sistemu za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	1 društvo za osiguranje iz RS (2 zahtjeva) 2 filijale iz FBiH (2 zahtjeva)
	Nepoštivanje zakonskih rokova u vezi rješavanja i isplate odštetnih zahtjeva	2 društva za osiguranje iz RS (2 zahtjeva) 1 filijala iz FBiH (1 zahtjev)
3.	Nedostavljanje obavještenja, izvještaja, podataka u skladu sa propisima	1 društvo za osiguranje iz RS (1 zahtjev) 1 filijala iz FBiH (1 zahtjev)
	Nepoštivanje odredbi Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju u pogledu zaključivanja ugovora o obaveznom osiguranju (član 10. stav 1)	1 društvo za osiguranje iz RS (1 zahtjev) 1 filijala iz FBiH (1 zahtjev)
	Nepoštivanje propisa koji regulišu zastupanje i posredovanje u osiguranju	1 društvo za zastupanje (1 zahtjev)

Izvor: Baza podataka Agencije

Agencija je, u izvještajnom periodu, donijela rješenje o prestanku vanredne uprave u društvu za osiguranje „Krajina osiguranje“ a.d. Banja Luka, usljed prestanka postojanja razloga zbog kojih je vanredna uprava bila uvedena.

O uočenim nepravilnostima u poslovanju pojedinih društava za osiguranje obaviješteni su i drugi organi da, u skladu sa njihovim nadležnostima, preduzmu mjere i aktivnosti na otklanjanju istih (nadležno tužilaštvo, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, Agencija za bankarstvo Republike Srpske i dr).

3. AKTIVNOSTI U VEZI SA ZAŠTITOM POTROŠAČA U OSIGURANJU

Pored nadzornih i regulatornih aktivnosti, koje su indirektno usmjerene na zaštitu potrošača u osiguranju (osiguranika, trećih oštećenih lica i korisnika osiguranja), Agencija se zaštitom potrošača bavila i u direktnoj komunikaciji sa potrošačima preko stručnih službi Agencije, kao i preko Ombudsmana u osiguranju.

Potrošači su se obraćali Agenciji podnošenjem pritužbi, žalbi, upita, zahtjeva za nadzor i drugih podnesaka, te putem posebne e-mail adrese (*potrosaci@azors.rs.ba*) otvorene u svrhu informisanja potrošača o svim bitnim pitanjima vezanima za oblast osiguranja. Agencija je zaprimila 7 pisanih podnesaka.

Ističe se da Agencija ne može da preuzima radnje kojima se miješa u nadležnosti društva za osiguranje za utvrđivanje obaveze na isplatu odštete ili osigurane sume, visine isplaćenih ili spornih iznosa, kao ni radnje kojima se upliće u sudski postupak u pojedinačnim slučajevima. Takođe, Agencija ne može davati savjete ni preporuke u vezi sa uslugama osiguranja npr. koji ugovor o osiguranju je najbolje zaključiti i sa kojim društvom za osiguranje.

3.1. Ombudsman u osiguranju

Ombudsman u osiguranju je vansudski način rješavanja sporova iz osiguranja koji obuhvata različite radnje koje se preduzimaju radi rješavanja spora vansudski, u kom cilju može: utvrđivati da li je u procesu obrade zahtjeva kršen Kodeks poslovne etike društava za osiguranje, posredovati među stranama u sporu, donositi preporuke za jednu ili obe strane u sporu, predlagati način rješavanja sporova, ali ne može donositi konačne odluke o imovinsko - pravnim zahtjevima, jer su iste u isključivoj nadležnosti suda.⁵

Razlozi zbog kojih su se potrošači usluga osiguranja obraćali Ombudsmanu u osiguranju, u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine, su sljedeći:

- pitanja u vezi sa zakonskim rokovima za rješavanje po podnesenim zahtjevima,
- pitanja kako da ostvare prava iz osiguranja,
- nezadovoljstvo visinom ponuđene naknade štete/odštete,
- neblagovremene isplate ili neplaćanje nespornog dijela štete,
- nezadovoljstvo isplatom nespornog dijela štete bez saglasnosti oštećenog/osiguranika,
- ostvarivanje prava po osnovu osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja/nezgode,
- nezadovoljstvo utvrđenim stepenom invalidnosti kod osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja/nezgode,

⁵ Djelokrug rada Ombudsmana, utvrđen je Zakonom o društvima za osiguranje, Pravilima postupka Ombudsmana u osiguranju ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 10/09), Kodeksom poslovne etike društava za osiguranje – objavljen na internet stranici, Pravilnikom o zaštiti potrošača usluga osiguranja i Ombudsmanu u osiguranju ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 65/13 i 75/13), Statutom Agencije ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 2/15 i 76/16) i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova u Agenciji.

- nedostatak informacija o uslovima osiguranja i problemi u vezi realizacije ugovora o osiguranju otplate gotovinskih kredita od rizika smrti, nesposobnosti za rad i nezaposlenosti korisnika kredita.

U izvještajnom periodu zaprimljena su 102 razna pisana podneska (prigovori/zahtjevi za vansudsko rješavanje sporova, pritužbe i dr). Pored navedenog, stranke su se obraćale dolaskom u prostorije Agencije i putem telefona, te dobile odgovarajuće informacije i savjete, te sa društvom za osiguranje riješile nesporazum ili spor bez formalno podnesenog prigovora, odnosno pokrenutog postupka za vansudsko rješavanje pred Ombudsmanom u osiguranju. Na taj način ostvareno je 197 usmenih komunikacija.

3.1.1. Aktivnosti u vezi sa prigovorima/zahtjevima za vansudsko rješavanje sporova iz osiguranja

U skladu sa Pravilima postupka Ombudsmana u osiguranju i Pravilnikom o zaštiti potrošača usluga osiguranja i ombudsmanu u osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 65/13 i 75/13), od 102 zaprimljena podneska, uslove za postupanje Ombudsmana u osiguranju⁶ u vansudskom postupku ispunio je 91 podnesak.

U narednoj tabeli data je struktura prigovora po vrstama osiguranja:

Tabela 8: Struktura prigovora/zahtjeva za vansudsko rješavanje sporova po vrstama osiguranja

R.B.	Vrsta osiguranja	31.12.2016.		31.12.2017.	
		Broj prigovora	(%)	Broj prigovora	(%)
1.	Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila	81	74,3	50	54,9
2.	Osiguranje vozila-kasko	3	2,8	6	6,6
3.	Osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja/nezgode	11	10,1	21	23,1
4.	Osiguranje života	4	3,7	6	6,6
5.	Zdravstveno osiguranje	2	1,8	1	1,1
6.	Osiguranje imovine od požara i prirodnih sila	3	2,7	2	2,2
7.	Osiguranje od ostalih šteta na imovini	1	0,9		
8.	Osiguranje kredita	4	3,7	2	2,2
9.	Osiguranje od građanske odgovornosti			3	3,3
UKUPNO:		109	100,0	91	100,0

Izvor: Baza podataka Agencije

U strukturi pisanih prigovora, najznačajnije učešće su imali prigovori u vrsti osiguranja: obavezno osiguranje od odgovornosti za motorna vozila, a što je u skladu sa učešćem premije ove vrste osiguranja u ukupnoj premiji, pri čemu su podnosioci bila treća oštećena lica.

U narednoj tabeli dat je pregled načina rješavanja po prigovorima/zahtjevima za vansudsko rješavanje spora i drugim pisanim podnescima.

⁶ Prigovor je akt kojim se pokreće postupak vansudskog rješavanja spora iz osiguranja kod Ombudsmana u osiguranju. Procesna pretpostavka da se ovaj postupak pokrene je, između ostalog, da se stranka prethodno obratila društvu za osiguranje u internom žalbenom postupku, prigovorom/žalbom/pritužbom povodom podnesenog odštetnog zahtjeva/zahtjeva za isplatu naknade iz osiguranja, da nije zadovoljna kako je njen zahtjev riješen, a sa ciljem da izbjegne sudski postupak.

Tabela 9: Pregled rješavanja Ombudsmana po prigovorima/zahtjevima za vansudsko rješavanje spora i drugim pisanim podnescima

Način rješavanja	Broj
Donesena odluka kojom je: utvrđeno kršenje Kodeksa poslovne etike društava za osiguranje u Republici Srpskoj i predloženo društvu za osiguranje da isto otkloni; stranci predloženi način rješavanja spora, održana medijacija, postignut sporazum, stranka odustala jer je spor riješen prije formalne preporuke Ombudsmana, itd.	36
Nije u nadležnosti (od Ombudsmana traženo da meritorno riješi spor, vodi se sudski postupak, zahtjevi drugih lica koji ne proizilaze iz osiguranja)	22
Donesena odluka da društvo za osiguranje nije prekršilo Kodeks poslovne etike	11
Proslijeđeno društvu za osiguranje na nadležno postupanje – preuranjen prigovor	11
Proslijeđeno na nadzor stručnim službama Agencije	9
Proslijeđeno Ombudsmanu u osiguranju FBiH	2
Prigovori/zahtjevi za vansudsko rješavanje sporova ukupno:	91
Ostali podnesci	
Obavještenja o postupcima kod drugih nadležnih tijela i sl.	4
Odgovori na pitanja	5
Pritužba, obavještenje i dr. podnesci	2
Ostali podnesci ukupno:	11
UKUPNO:	102

Izvor: Baza podataka Agencije

3.1.2. Edukacija potrošača korisnika usluga osiguranja

Ombudsman u osiguranju je bila i predavač na jednodnevnom pripremno - edukacijskom programu za polaganje stručnog ispita za dobijanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju, u organizaciji Agencije, sa temom „Zaštita potrošača korisnika usluga osiguranja, Kodeks poslovne etike i Ombudsman u osiguranju“.

3.1.3. Druge aktivnosti Ombudsmana u osiguranju od značaja za korisnike usluga osiguranja

Druge aktivnosti Ombudsmana u osiguranju odnose se na provjeru postupanja društava za osiguranje u vezi sa pritužbama, a u skladu sa Pravilnikom o postupanju društava za osiguranje u vezi sa pritužbama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 10/15).

Iz dostavljenih izvještaja društava za osiguranje proizilazi da su se pritužbe, koje su osiguranici upućivali društvima za osiguranje, odnosile na rješavanje zahtjeva iz ugovora o osiguranju (visinu štete/naknade iz osiguranja) u vrstama: osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja/nezgode, kasko osiguranje motornih vozila, osiguranje imovine i osiguranje od autoodgovornosti⁷, te u dijelu i na upravljanje procesima u društvu za osiguranje.

Kao član Radne grupe za izradu Programa za zaštitu potrošača u Republici Srpskoj za 2017 - 2018. godinu, imenovana Rješenjem Vlade Republike Srpske, Ombudsman u osiguranju učestvovala je u izradi navedenog programa. Program za zaštitu potrošača za 2017 - 2018. godinu, objavljen je u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj: 39/17.

⁷ Pravilnik o postupanju društava za osiguranje u vezi sa pritužbama ne reguliše postupanje društava po pritužbama/prigovorima trećih oštećenih lica iz ugovora o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalih obaveznih osiguranja od odgovornosti.

4. UNAPREĐENJE RADA I SARADNJA SA DRUGIM INSTITUCIJAMA

4.1. Unapređenje supervizorskih praksi

Agencija je, u cilju povećanja kvaliteta i efikasnosti nadzornih aktivnosti, nastavila sa aktivnostima unapređenja i standardizacije nadzornih procesa.

U tom segmentu rada Agencije, u ovom izvještajnom periodu, fokus je bio na razvoju metodološkog okvira za:

- sprovođenje kontinuiranog nadzora u smislu internog regulisanja načina provjere i obrade izvještaja koji se Agenciji dostavljaju putem informacionog sistema, te vrste i načina obračuna pokazatelja koji će služiti za preventivno djelovanje, u smislu identifikovanja potrebe za vanrednim regulatornim i nadzornim aktivnostima Agencije i
- formiranje baze statističkih i finansijskih podataka i pokazatelja na nivou sektora osiguranja u svrhu praćenja razvojnih trendova i identifikovanje sistemskih rizika, te potrebe za regulatorno djelovanje.

Razvoj navedenog metodološkog okvira je zasnovan na jednom od strateških ciljeva Agencije, i to: „regulacija i nadzor zasnovan na riziku – postepeno unapređivanje pristupa nadzoru pomjeranjem fokusa sa naknadne kontrole zakonitosti poslovanja, na nadzor koji se bazira na procjeni rizika u poslovanju nadziranih lica i na upravljanje tim rizicima“, te će se aktivnosti njegovog razvoja odvijati istovremeno sa obavljanjem redovnih aktivnosti kontinuiranog nadzora učesnika na tržištu osiguranja i razvoja regulatornog okvira.

U cilju minimiziranja operativnih rizika, identifikovanih prilikom sprovođenja kontinuiranog nadzora i razvoja statističke baze podataka Agencije, izvršena su metodološka unapređenja dostavljanja izvještaja putem informacionog sistema Agencije i provjere međusobne kompatibilnosti dostavljenih podataka, kao i unaprijeđenje izvještaja koji se generišu iz informacionog sistema.

Unapređenje supervizorskih praksi, koje provodi Agencija, zasnivalo se i na saradnji sa drugim nadzornim organima finansijskog sistema u Republici Srpskoj i to sa aspekta razmjene podataka i informacija potrebnih za izvršenje konkretnih nadzornih mjera. Ističe se da postoji potreba, identifikovana u prethodnim izvještajnim periodima, za unapređenje koordinirane operativne saradnje sa drugim institucijama Republike Srpske, kao što su Republički inspektorat, Poreska uprava i Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, a u svrhu efikasnijeg uređivanja tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

4.2. Unapređenje tržišta obaveznog osiguranja od autoodgovornosti – aktivnosti u vezi sa postepenim uvođenjem sistema slobodnog određivanja cijena/premija

U kontekstu pripreme za liberalizaciju tržišta osiguranja od autoodgovornosti, treba istaći da je Zakonom o obaveznim osiguranjima u saobraćaju regulisan prelazak na slobodno određivanja

cijena/premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti nakon isteka roka od osam godina, a na tzv. djelimičnu liberalizaciju (samostalno određivanje premija uz prethodnu saglasnost Agencije) nakon isteka roka od pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona. Nadalje, regulisano je i da će se, u periodu od pet godina od stupanja na snagu, primjenjivati zajednička tarifa premija i cjenovnik za obavezno osiguranje od autoodgovornosti⁸.

Takođe, ovim zakonom, za razliku od prethodnog, regulisano je da društva za osiguranje samostalno donose sopstvene uslove osiguranja za obavezno osiguranje od autoodgovornosti. Na ovaj način društva za osiguranje imaju mogućnost za stvaranje konkurentskih prednosti na tržištu osiguranja, ali u okvirima propisanim zakonom i podzakonskim propisom koji reguliše minimalan sadržaj uslova i polise osiguranja od autoodgovornosti za štete prouzrokovane trećim licima⁹.

Donošenjem sopstvenih uslova za obavezno osiguranje od autoodgovornosti, društva su ušla u pripremnu fazu liberalizacije u ovoj vrsti osiguranja.

Nadalje, Agencija je, u ovom izvještajnom periodu, kod svih društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijala društava za osiguranje iz FBiH, obavila kontrole usklađenosti baza podataka sa:

- Pravilnikom o minimalnom sadržaju baza podataka za obavezna osiguranja u saobraćaju i
- Uputstvom o obliku i načinu formatiranja baza podataka za obavezna osiguranja u saobraćaju (http://www.azors.rs.ba/azors/pod_akti/).¹⁰

Podaci definisani u ovim propisima su, pored ostalog, u funkciji formiranja statističke baze koja će se koristiti za izradu tarifa premija obaveznog osiguranja od autoodgovornosti u uslovima slobodnog određivanja premije. Naglašava se da baza podataka, formirana sa svrhom stvaranja pretpostavki za slobodno određivanje premija osiguranja, podrazumijeva adekvatne podatke sa stanovišta vrste i obuhvata istih, ali i raspoloživost podataka za duži vremenski period. Stoga je cilj navedenih kontrola preventivno djelovanje, odnosno utvrđivanje da li su baze podataka o ugovorima o osiguranju od autoodgovornosti i o štetnim događajima iz osnova ugovora o osiguranju od autoodgovornosti, za 2017. godinu, kao prvu godinu prikupljanja podataka, uspostavljene u skladu sa navedenim podzakonskim aktima.

Ove kontrole su imale višestruko dejstvo, te su iz njih proistekle sljedeće aktivnosti:

- naložene su mjere za otklanjanje nepravilnosti, budući da je kod svih društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj i filijala društava iz FBiH utvrđen određeni stepen nepoštivanje podzakonskih akata vezanih za baze podataka,

⁸ Odluka o zajedničkoj tarifi premija i cjenovniku za osiguranje od odgovornosti za motorna vozila u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 94/15) usvojena je u novembru 2015. godine.

⁹ Odluka o minimalnom sadržaju uslova i polise osiguranja od autoodgovornosti za štete prouzrokovane trećim licima je objavljena u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj:101 /15.

¹⁰ Ove kontrole su obavljane u okviru redovnih sveobuhvatnih on-site kontrola, te kroz vanredne ciljane off-site kontrole društava koja nisu bila obuhvaćena redovnim kontrolama u ovom izvještajnom periodu.

- održana je edukacija na temu: “Baze podataka osiguranja autoodgovornosti u funkciji priprema za liberalizaciju“ (27.11.2017. godine), jer su kontrolama utvrđene nedosljednosti prilikom prikupljanja i unosa podataka, kao i nerazumijevanje značaja sveobuhvatne i standardizovane baze podataka, te je
- zbog nedostatka u kvalitetu određenih podataka, s obzirom na dostupne načine prikupljanja istih, a što je utvrđeno u toku kontrola i dijaloga na edukaciji, usvojen je Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o minimalnom sadržaju baza podataka za obavezna osiguranja u saobraćaju.

U cilju uređenja tržišnog ponašanja prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju od autoodgovornosti izdate su Smjernice za postupanje društava za osiguranje koja posluju na tržištu osiguranja Republike Srpske prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila, te intenzivirane nadzorne aktivnosti u ovom segmentu (detaljnije u poglavlju: “2.1. Regulatorne aktivnosti“).

Pored navedenog, Agencija u kontinuitetu sprovodi i ostale aktivnosti koje na neposredan ili posredan način omogućavaju bolje preduslove za liberalizaciju cijena u obaveznom osiguranju od autoodgovornosti, i to:

- jačanje kapitala društava za osiguranje i poboljšanje obračuna i pokrića tehničkih rezervi kroz pojačani nadzor, te
- promjena nadzornog fokusa, sa praćenja primjena tarifa na nivou pojedinačnih ugovora – polisa, na isplatu šteta, pravilno vrednovanje aktive i pasive (posebno tehničkih rezervi) u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i drugim propisima, kapitalnu adekvatnost i pokriće tehničkih rezervi.

4.3. Informacioni sistem Agencije

Informacioni sistem Agencije obuhvata: Informativni centar, elektronsko izvještavanje društava za osiguranje i drugih učesnika na tržištu osiguranja (e-forme), statistiku i informisanje javnosti, vođenje registara, kancelarijsko poslovanje, evidenciju nadzora, i druge pomoćne elektronske evidencije koje su razvijene za specifične poslovne procese.

Agencija je najveći dio svojih administrativnih, opštih i kadrovskih evidencija organizovala u elektronskom obliku, tako da su različiti poslovni procesi podržani odgovarajućim aplikacijama koje su izrađene vlastitim razvojem. Uz stalno učešće zaposlenih, vrše se dorade aplikacija u cilju unapređenja i izrade novih.

U skladu sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje i Zakona o zastupanju u osiguranju posredovanju u osiguranju i reosiguranju, Agencija vodi odgovarajuće registre:

- društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Srpskoj,
- filijala društava za osiguranje iz FBiH,
- zastupnika i brokera u osiguranju i reosiguranju,
- ovlašćenih aktuara.

Navedeni registri su javni, vode se u elektronskom obliku, a dio podataka je neposredno dostupan javnosti preko internet stranice Agencije. Usklađivanje ovih registara, sa promjenama zakona i podzakonskih akata, kao i njihovo funkcionalno unapređenje, vrši se kontinuirano.

U izvještajnom periodu izvršeno je usklađivanje i unapređenje dijela informacionog sistema koji se odnosi na elektronsko izvještavanje društava za osiguranje i drugih učesnika na tržištu osiguranja (e-forme). Urađene su i implementirane izmjene na obrascima (elektronskim izvještajima) za društva za osiguranje, Zaštitni fond Republike Srpske, zastupnike u osiguranju i brokere u osiguranju i reosiguranju, u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike i podzakonskim aktima Agencije. Usklađeni su i unaprijeđeni izvještaji koji se generišu iz izmijenjenih obrazaca.

Kontinuirano se vrši usklađivanje svih aplikacija koje u svom poslovanju koristi Agencija sa promjenama zakona i podzakonskih akata, kao i njihovo funkcionalno unapređenje.

4.4. Saradnja sa drugim institucijama

4.4.1. Saradnja sa domaćim institucijama

Nastavljena je saradnja, uspostavljena u prethodnim izvještajnim periodima, sa ministarstvima u Vladi Republike Srpske, a posebno sa: Ministarstvom finansija Republike Srpske, Ministarstvom za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske i Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Srpske.

Saradnja sa Ministarstvom finansija Republike Srpske i Ministarstvom za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske odvijala se kroz izvještavanje:

- na drugom sastanku Odbora za stabilizaciju i pridruživanje između EU i BiH,
- na prvom i drugom sastanku Pododbora za ekonomska i finansijska pitanja i statistiku u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i BiH,
- o aktivnostima iz Akcionog plana realizacije preporuka sa prvog sastanka Pododbora za unutrašnje tržište i konkurenciju u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i BiH, te na drugom sastanku ovog pododbora,
- o aktivnostima iz Republičkog akcionog plana realizacije preporuka Evropske komisije iz izvještaja o BiH i
- za pripremu OECD Publikacije o pregledu konkurentnosti u jugoistočnoj Evropi pod nazivom „Konkurentnost u jugoistočnoj Evropi: Perspektive politika 2018“.

U toku izvještajnog perioda, uspostavljen je još jedan oblik saradnje sa Ministarstvom finansija Republike Srpske i Ministarstvom za ekonomske odnose i regionalnu saradnju Republike Srpske, a u vezi sa sistemom koordinacije procesa evropskih integracija u BiH i izrade odgovora na Upitnik Evropske komisije.

Pored navedenog, saradnja sa Ministarstvom finansija Republike Srpske odvijala se i kroz:

- aktivnosti Komiteta za koordinaciju nadzora finansijskog sektora Republike Srpske (u daljem tekstu: Komitet) i
- učešće predstavnika Agencije u izradi Zakona o zastupanju u osiguranju i posredovanja u osiguranju i reosiguranju i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o društvima za osiguranje.

U okviru aktivnosti Komiteta, Agencija je saradivala i sa Agencijom za bankarstvo Republike Srpske i Komisijom za hartije od vrijednosti Republike Srpske i to kroz razmjenu podataka i informacija neophodnih za provođenje nadzora i mjera iz nadzora koje je Agencija izrekla društvima za osiguranje.

Saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova Republike Srpske zasnivala se na dostavljanju informacija i podataka u skladu sa zakonom, a u svrhu zaštite interesa osiguranika i trećih oštećenih lica i očuvanja stabilnosti sektora osiguranja.

Saradnja Agencije sa drugim institucijama sektora osiguranja iz BiH zasnivala se na zakonom uspostavljenoj obavezi:

- dostavljanja statističkih podataka Agenciji za osiguranje u BiH, potrebnih za izradu biltena „Statistika tržišta osiguranja BiH“ i
- razmjene informacija, dobijenih u nadzoru poslovanja filijala društava sa sjedištem u drugom entitetu, sa Agencijom za nadzor osiguranja FBiH.

U svrhu unapređenja i usaglašavanja nadzornih pristupa održano je više radnih sastanaka sa predstavnicima Agencije za nadzor osiguranja FBiH. Takođe, Agencija je pripremila nacrt Memoranduma o uzajamnoj saradnji i razmjeni informacija u regulaciji i nadzoru u sektoru osiguranja, koji je trenutno u fazi međusobnog usaglašavanja i pripreme za potpisivanje.

U skladu sa preporukama FATF-a i Moneyval-a, a u saradnji sa predstavnicima drugih institucija i organa iz Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine, Agencija kontinuirano prati primjenu propisa o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti u pogledu regulatornih, edukativnih i nadzornih aktivnosti i iste sprovodi.

Takođe, Agencija putem svog predstavnika u Radnoj grupi za izvještavanje i implementaciju međunarodnih obaveza iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, imenovanog od strane Vlade Republike Srpske, prati i izvještava o aktivnostima u vezi sa provođenjem međunarodnih obaveza iz ove oblasti. Pored navedenog, Agencija u skladu sa zaključkom Vlade Republike Srpske, učestvuje u radu radnih tijela koja provode: Procjenu prijetnje od rizika pranja novca i finansiranja terorizma u Bosni i Hercegovini.

Agencija je, u toku izvještajnog perioda, nastavila saradnju i sa Biroom zelene karte u Bosni i Hercegovini, na način da je imenovani predstavnik Agencije prisustvovao 5. sastanku Koordinacionog odbora za provođenje mjera smanjenja neregistrovanih /neosiguranih motornih vozila.

Agencija je, radi unapređenja i daljeg razvoja djelatnosti osiguranja u Republici Srpskoj, saradivala sa Udruženjem društava za osiguranje Republike Srpske, u okviru koje je održano

više radnih sastanaka na temu očuvanja stabilnosti sektora osiguranja, te je identifikovana potreba izmjene propisa koji regulišu sadržaj i formu finansijskih izvještaja društava za osiguranje.

U okviru saradnje sa strukovnim udruženjima, razmatrane su primjedbe i sugestije u okviru pripreme podzakonskih akata, te organizovane edukacije (seminari, konferencija i radionica) za učesnike na tržištu osiguranja.

4.4.2. Saradnja sa inostranim institucijama

U okviru saradnje sa inostranim institucijama, u izvještajnom periodu, ostvarena je saradnja sa:

- Agencijom za nadzor osiguranja Republike Slovenije i Hrvatskom agencijom za nadzor finansijskih usluga, kroz učešće na konferenciji o nadzoru osiguranja sa temom: „Izazovi i praksa nadzora društava jugoistočne Evrope“,
- supervizorima u okviru CESEE inicijative (Central Eastern and South-Eastern European Insurance Supervision Initiative) kroz učešće na sastancima na kojima su razmijenjena iskustva o novim trendovima u nadzoru i poslovanju društava za osiguranje u zemljama članicama inicijative, te razmijenjene dileme u vezi sa primjenom nove direktive EU o distribuciji osiguranja i novim kanalima prodaje, kao i nadzoru i zakonskom i podzakonskom regulisanju posredovanja u osiguranju.

Podnesena je prijava za članstvo Agencije u Međunarodnoj asocijaciji supervizora u osiguranju (IAIS). U odgovoru na prijavu, IAIS je navela da je, prema Zakonu o Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 12/04), Agencija za osiguranje u Bosni i Hercegovini zadužena za međunarodne odnose i imenovanje predstavnika u međunarodnim forumima, te da je ista podnijela prijavu za članstvo. Sa druge strane, Agencija je objasnila zakonske nadležnosti i međusoban odnos Agencije i Agencije za osiguranje u BiH, te posebno istakla da: samo Agencija ima nadležnost za superviziju osiguranja u Republici Srpskoj, Agencija za osiguranje u BiH nije u nadređenom položaju prema Agenciji, Agencija za osiguranje u BiH nema ni jednu od supervizorskih nadležnosti i stoga je upitna mogućnost članstva u IAIS, kao i da u odnosnoj situaciji nije relevantno „imenovanje predstavnika“, već prijava supervizorske institucije za članstvo u IAIS.

U skladu sa odredbama člana 18. stav 4. Zakona o društvima za osiguranje, Agencija je inicirala potpisivanje sporazuma o saradnji sa inostranim supervizorima osiguranja koji su nadležni za nadzor društava za osiguranje čija supsidijarna društva (kćerke) posluju u Republici Srpskoj, i to sa Narodnom bankom Srbije (NBS), Agencijom za nadzor osiguranja u Sloveniji (AZN) i Nadležnom institucijom za nadzor finansijskog tržišta u Austriji (FMA). Navedeni inostrani supervizori su dostavili odgovore u kojima ističu da je Agencija za osiguranje u BiH nadležna za potpisivanje sporazuma o saradnji i razmijeni informacija, te je predloženo potpisivanje sporazuma sa tri agencije za osiguranje iz BiH. Sa druge strane, Agencija je objasnila zakonske nadležnosti i međusoban odnos Agencije i Agencije za osiguranje u BiH, uz naglasak da Agencija za osiguranje u BiH nema supervizorske nadležnosti, te da joj stoga nisu ni propisana supervizorska pravila povjerljivosti, a da Agencija ima ovlašćenja da samostalno zaključuje

sporazume o saradnji sa nadležnim organima u drugim zemljama koji predviđaju i razmjenu podataka pod uslovima primjene supervizorskih pravila povjerljivosti.

U naprijed navedenim korespondencijama, IAIS i inostrani supervizori su upućeni na zakonske propise koji su dostupni, od ovog izvještajnog perioda, na internet stranici Agencije (www.azors.rs.ba/azors/eng/)¹¹, i na engleskom jeziku. Do trenutka izrade ovog izvještaja, Agencija nije dobila novi stav ili odgovor od strane IAIS i naprijed navedenih supervizora.

Saradnja sa inostranim institucijama i strukovnim udruženjima ostvarivana je i putem učešća predstavnika Agencije na:

- XV međunarodnom simpozijumu, u organizaciji Udruženja aktuara Srbije i Ekonomskog fakulteta u Beogradu, na temu: „Izazovi i perspektive razvoja tržišta osiguranja – 15 godina poslije“, u okviru kojeg je predstavnik Agencije predstavio razvoj tržišta osiguranja Republike Srpske u periodu od 2001. do 2016. godine,
- IV konferenciji o nadzoru osiguranja, u organizaciji Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga i Agencije za nadzor osiguranja Republike Slovenije, na temu: „Izazovi i praksa nadzora društava jugoistočne Evrope“,
- konferenciji u organizaciji Međunarodne asocijacije aktuara (IAA) organizovanoj u svrhu davanja savjeta za razvoj aktuarske profesije u zemljama evroazije i srednjeg istoka,
- međunarodnom forumu iz osiguranja (IIF) u organizaciji Media XPRIMM grupe na temu: „Novi izazovi u osiguranju motornih vozila u centralnoj i istočnoj Evropi“,
- 28. susretu osiguravača i reosiguravača (SORS) na temu: „Implikacije primjene Solventnosti II na djelatnost osiguranja“, u okviru kojeg je ostvaren kontakt i saradnja sa predstavnicima supervizora i strukovnih udruženja iz zemalja regiona,
- konferenciji u organizaciji Instituta za strateška rješenja u Ljubljani, na temu „Globalna iskustva mikroosiguranja“,
- tribini u organizaciji Hrvatskog društva za transportno pravo, na temu „Stupanje na snagu CMR-SDR protokola 1978 za Hrvatsku: Novi okvir odgovornosti cestovnog prijevoznika za robu“ i
- stručnom skupu Srpski dani osiguranja u organizaciji Udruženja osiguravača Srbije.

Saradnja sa supervizorima iz okruženja zasnivala se i na radu u okviru Koledža supervizora Triglav grupe, u kojoj učestvuju supervizori država u kojima posluju društva za osiguranje iz Triglav grupe, a u koordinaciji Agencije za nadzor osiguranja Republike Slovenije.

4.5. Edukacija i povećavanje javne svijesti o značaju osiguranja

Kao i prethodnih godina, Agencija je organizovala edukaciju i ispitni rok za polaganje stručnog ispita za dobijanje ovlaštenja za obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju.

¹¹ Internet stranica Agencije je od 2017. godine dostupna i na engleskom jeziku

Edukacija je obuhvatala program predviđen propisima. Stručni ispit su položila 42 kandidata, a imena kandidata koji su položili stručni ispit objavljena su na internet stranici Agencije.

Za potrebe edukacije učesnika na tržištu osiguranja, a u cilju jačanja profesionalnih standarda, Agencija je u izvještajnom periodu organizovala:

- seminar iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, na temu: „Metodologija za ispunjavanje FATF i MONEYVAL preporuka“, u saradnji sa Udruženjem društava za osiguranje Republike Srpske,
- seminar na temu: „Primjena Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti u sektoru hartija od vrijednosti, osiguranja i mikrokreditnih organizacija“, u saradnji sa Agencijom za bankarstvo Republike Srpske i Komisijom za hartije od vrijednosti Republike Srpske,
- konferenciju na temu: „Nova regulatorna norma u upravljanju rizicima i usmjeravanje prodaje osiguranja u kontekstu digitalnog doba i dolaska novih generacija klijenata“ (COFUS),
- radionicu na temu: „Formiranje tablica smrtnosti“, u saradnji sa Udruženjem aktuara Republike Srpske i
- seminar na temu: „Baze podataka osiguranja autoodgovornosti u funkciji priprema za liberalizaciju“.

U okviru aktivnosti povećanja javne svijesti o značaju osiguranja, Agencija je uzela učešće na okruglima stolovima na sljedeće teme:

- „Značaj osiguranja za upravljanje rizicima od prirodnih katastrofa sa posebnim akcentom na poplave“, organizovanim u sklopu projekta kojeg implementira razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) i
- „Elementarne nepogode i osiguranje u poljoprivredi - sektor voće i povrće“, održanom u sklopu projekta FARMA II, u organizaciji američke agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Agencija je izdala Informator br. 5: „Zaštita imovine kroz osiguranje“. U Informatoru su predstavljene glavne karakteristike osiguranja imovine od požara i ostalih šteta na imovini, sa savjetima potrošačima u vezi zaključivanja ovih vrsta osiguranja. Informator je objavljen na internet stranici Agencije, a građanima je učinjen dostupnim distribucijama putem dnevnih novina.

Agencija je u saradnji sa spoljnim partnerom („COFUS Assistance & Consulting“ d.o.o. Banja Luka) pokrenula aktivnosti sprovođenja edukativnog programa za građane Republike Srpske, iz oblasti osiguranja, u svrhu promocije značaja i potrebe osiguranja kod stanovništva u Republici Srpskoj. U tu svrhu pokrenuta je internet stranica www.skontajosiguranje.com, na kojoj građani mogu dobiti sve bitne informacije o najzastupljenijim vrstama osiguranja, rizicima koji se pokrivaju, te svojim pravama i obavezama.

Informisanje i edukacija učesnika na tržištu osiguranja i javnosti vršena je i putem internet stranice Agencije, i to kroz redovno objavljivanje:

- statističkih podataka o tržištu osiguranja,
- izvještaja o stanju u sektoru osiguranja i izvještaja o radu Agencije i
- usvojenih podzakonskih akata i podzakonskih akata u pripremi.